

POSTANOWIENIE

14 stycznia 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Jacek Grela

na posiedzeniu niejawnym 14 stycznia 2025 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa R. C., B. C., J. C., K. D., H. H., M. D., H. D., W. D., P. K.,
D. W., D. K., A. L., K. Ł., R. Ł., A. M. i A. M.1
przeciwko Bank spółce akcyjnej w W.
o ustalenie i zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej Bank spółki akcyjnej w W.
od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu
z 14 lutego 2023 r., I ACa 1129/22,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
 - 2. zasądza od Bank spółki akcyjnej w W. na rzecz:**
 - a) B. C. i R. C. po 1350 (jeden tysiąc trzysta pięćdziesiąt) zł,**
 - b) K. D. i J. C. po 2700 (dwa tysiące siedemset) zł,**
 - c) H. H., M. D., H. D. i W. D. po 675 (sześćset siedemdziesiąt pięć) zł,**
 - d) D. W. i P. K. po 1350 (jeden tysiąc trzysta pięćdziesiąt) zł,**
 - e) D. K. 2700 (dwa tysiące siedemset) zł,**
 - f) A. L. 5400 (pięć tysięcy czterysta) zł,**
 - g) K. Ł. i R. Ł. po 2700 (dwa tysiące siedemset) zł,**
 - h) A. M.1 i A. M. po 2700 (dwa tysiące siedemset) zł,**
- kosztów postępowania kasacyjnego.**

[S.J.]

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 25 lutego 2022 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu rozstrzygnął sprawę z powództwa R. C., B. C., J. C., K. D., H. H., M. D., H. D., W. D., P. K., D. W., D. K., A. L., K. Ł., R. Ł., A. M., A. M.1 przeciwko Bank S.A. w W. o ustalenie i zapłatę.

Wyrokiem 14 lutego 2023 r. Sąd Apelacyjny we Wrocławiu: zmienił zaskarżony wyrok w punkcie II w ten sposób, że powództwo co do zasądzenia 144 601,86 zł oddalił; oddalił w stosunku do powodów R. C. i B. C. apelację w pozostałym zakresie; zmienił zaskarżony wyrok w punkcie V w ten sposób, że zasądzone tam kwoty w złotych i frankach szwajcarskich obniżył do 226 491,26 zł nie naruszając pozostałych postanowień tego punktu; oddalił w stosunku do powodów K. D. i J. C. apelację w pozostałym zakresie; zmienił zaskarżony wyrok w punkcie VIII w ten sposób, że powództwo o zasądzenie 181 376,84 zł oddalił; oddalił w stosunku do powodów H. H., M. D., H. D. i W. D. apelację w pozostałym zakresie; zmienił zaskarżony wyrok w punkcie XI w ten sposób, że oddalił powództwo o zapłatę 190 952,36 zł; oddalił w stosunku do powodów D. W. i P. K. apelację w pozostałym zakresie; zmienił zaskarżony wyrok w punkcie XIV w ten sposób, że oddalił powództwo w zakresie zasądzenia 155 181,52 zł; oddalił w stosunku do powódki D. K. apelację w pozostałym zakresie; zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że zasądzoną w punkcie XVII kwotę obniżył do 140 271,25 zł, nie naruszając pozostałych postanowień tego punktu; oddalił w stosunku do powódki A. L. apelację w pozostałym zakresie; zmienił zaskarżony wyrok w punkcie XX w ten sposób, że obniżył zasądzoną tam kwotę do 20 256,13 zł, nie naruszając pozostałych postanowień tego punktu; oddalił apelację w stosunku do K. Ł. i R. Ł. w pozostałym zakresie; zmienił zaskarżony wyrok w punkcie XXIV w ten sposób, że powództwo o zasądzenie 223 654,13 zł oddalił; oddalił w stosunku do powodów A. M. i A. M.1 apelację w pozostałym zakresie.

W skardze kasacyjnej pozwany, jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, wskazał na przesłanki przedsądu przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2, 3 i 4 k.p.c.

Zdaniem skarżącego w sprawie występują istotne zagadnienia prawne, jak również potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości i wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów.

W ocenie pozwanego w sprawie zachodzi nieważność postępowania, a skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W judykaturze już wielokrotnie wypowiedziano się na temat charakterystyki skargi kasacyjnej (zob. postanowienie SN z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18). Wskazano tam m.in., że skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej.

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony - co należy podkreślić - wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie objęte podstawami kasacyjnymi, doniosłe z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy i nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może się przyczynić do rozwoju prawa. Powołanie się przez skarżącego na takie zagadnienie wymaga jego sformułowania oraz uzasadnienia występowania w sprawie (zob. postanowienia SN: z 28 listopada 2003 r., II CK 324/03; z 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05; z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07; z 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07; z 26 września 2005 r., II PK 98/05; z 10 maja 2019 r., I CSK 627/18).

Powołanie się na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wskazania przepisu prawa, którego wykładnia budzi wątpliwości, określenia zakresu koniecznej wykładni, wykazania, że wątpliwości interpretacyjne mają poważny charakter i wymagają zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy, a jeżeli podstawą wniosku w tym zakresie jest twierdzenie o występujących w orzecznictwie sądowym rozbieżnościach wynikających z dokonywania przez sądy różnej wykładni przepisu, konieczne jest wskazanie rozbieżnych orzeczeń, dokonanie ich analizy i wykazanie, że rozbieżność wynika z różnej wykładni przepisu (zob. m.in. postanowienia SN: z 15 października 2002 r. II CZ 102/02; z 28 marca 2007 r., II CSK 84/07; z 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07 i z 8 lipca 2008 r., I CSK 111/08).

Szczegółowa analiza sprawy prowadzi do wniosku, że powyższe przesłanki nie zostały wykazane. W skardze kasacyjnej nie powołano argumentów, które mogłyby świadczyć, że w sprawie spełniona została któraś z przesłanek przyjęcia sprawy do rozpoznania, a przedstawione problemy prawne, dotyczące umowy kredytu, zostały już rozstrzygnięte w uchwale składu całej Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z 25 kwietnia 2024 r., III CZP 25/22 i wyrokach Sądu Najwyższego: z 18 maja 2022 r., II CSKP 972/22; z 18 maja 2022 r., II CSKP 1030/22; z 17 marca 2022 r., II CSKP 474/22; 17 stycznia 2024 r., II CSKP 1889/22 i z 6 marca 2024 r., II CSKP 2223/22 oraz w wyroku TSUE z 8 września 2022 r. (C-80/21, C-81/21, C-82/21, Deutsche Bank Polska i Bank Millennium).

Odnosząc się do nieważności postępowania, na którą powołuje się skarżący, należy podkreślić, że w judykaturze Sądu Najwyższego uznano, iż odstępstwo od zasady kolegiałości składu sądu odwoławczego nie jest równoznaczne z oczywistym naruszeniem art. 45 ust. 1 Konstytucji RP (zob. uzasadnienie postanowienia SN z 29 kwietnia 2022 r., III CZP 77/22). Ostatecznie w związku z licznymi rozbieżnościami w orzecznictwie, Sąd Najwyższy w uchwale składu siedmiu sędziów z 26 kwietnia 2023 r. - zasada prawna - III PZP 6/22, wyjaśnił, że rozpoznanie sprawy cywilnej przez sąd drugiej instancji w składzie jednego sędziego ukształtowanym na podstawie art. 15zzs¹ ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID - 19, innych chorób zakaźnych oraz

wywołanych nimi sytuacji kryzysowych ogranicza prawo do sprawiedliwego rozpatrzenia sprawy (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP), ponieważ nie jest konieczne dla ochrony zdrowia publicznego (art. 2 i art. 31 ust. 3 Konstytucji) i prowadzi do nieważności postępowania (art. 379 pkt 4 k.p.c.), przy czym zastrzegł, że przyjęta w tej uchwale wykładnia prawa obowiązuje od dnia jej podjęcia.

Z uwagi na datę wydania zaskarżonego wyroku (14 lutego 2023 r.) brak jest podstaw do uwzględnienia zarzutu nieważności, opartego na braku dochowania wymogu kolegialności składu orzekającego w drugiej instancji.

Skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., gdy w sprawie doszło do kwalifikowanego: oczywistego naruszenia prawa, widocznego od razu, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby głębszej analizy. Konieczne było zatem wykazanie, że Sąd drugiej instancji w sposób oczywisty naruszył przepis jasny i jednoznaczny, którego wykładnia i stosowanie nie budzi żadnych wątpliwości (zob. m.in. postanowienia SN: z 8 marca 2002 r. I PKN 34/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49 i z 11 stycznia 2008 r. I UK 285/07).

Jeśli idzie o oczywistą zasadność skargi kasacyjnej, to skarżący ograniczył swoje wywody tylko do przytoczonego stwierdzenia. Tymczasem oczywista zasadność skargi musi być wykazana. Sama argumentacja towarzysząca podstawom skargi nie jest wystarczająca. Niezbędne jest wykazanie nie tylko naruszenia przepisów prawa, ale także rażącej postaci takiego naruszenia. Tylko wówczas można bowiem stwierdzić, że skarga kasacyjna jest „oczywiście uzasadniona”.

Biorąc to pod uwagę Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., odmówił przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej, nie znajdując też okoliczności, które obowiązany jest brać pod uwagę z urzędu w ramach przedsądu.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 w zw. z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.

r.g.

[a.t]